

Autor:

Dr. Musli Vërbani

Titulli:

STATUTI I FAMILJES

Kaçanik, 2016

HYRJE

“O Zoti ynë, na bëj që të jemi të gëzuar me gratë tona dhe me pasardhësit (fëmijët) dhe na bëj neve shembull për të devotshmit .” (El-Furkan : 74)

Zoti i Lartmadhëruar thotë: “Allahu krijoi për ju bashkëshorte nga vet lloji juaj, e prej bashkëshorteve tuaja fëmijë e nipa dhe ju furnizoi me të mira...” (en-Nahl : 72)

Statuti i familjes përfshinë tërësinë e rregullave me të cilat rregullohen marrëdhëniet burrë - grua, marrëdhëniet fëmijë - prindër dhe marrëdhëniet prindër - fëmijë.

FAMILJA

Familja është bërthama themelore dhe shtylla kryesore e shoqërisë. Është si një shtet i vogël.

Anëtarët: Nëna, babai, djemtë dhe vajzat.

Data: Dita e martesës.

Adresa: Rruga “Qetësia fizike dhe shpirtërore”.

Vula: Besatimi i fortë.

THEMELIMI

Është institucion shoqëror i cili themelohet me bashkimin, bashkim i cili bëhet me kurorëzim.

BURIMET E SË DREJTËS FAMILJARE

Burime e statutit familjar janë: Kur'ani, Suneti, Ixhmai dhe Kijasi.

OBJEKTIVAT

Objektivat e familjes janë:

Të forcojnë besimin.

Të jetojnë për dashurinë ndaj Allahut dhe të dërguarit të Tij dhe për atdheun.

Të veprojnë për të fituar kënaqësinë e Allahut

Të vazhdojnë brezin e ardhshëm njerëzor.

Të luajnë rolin udhëheqës në zhvillimin e shoqërisë.

Të bashkëpunojnë dhe të marrin pjesë në të gjitha aktivitetet në nivel kombëtar, rajonal dhe ndërkombëtar.

Ky statut përbëhet prej pesë kapitujve:

KAPITULLI I PARË

BURRË - GRUA

KAPITULLI I DYTË

BURRI

KAPITULLI I TRETË

GRUAJA

KAPITULLI I KATËRT

PRINDËRIT ME FËMIJËT

KAPITULLI I PESTË

FËMIJËT ME PRINDËRIT

KAPITULLI I PARË

BURRË - GRUA

Neni 1

Bashkëshortësia është ligj i Zotit, ndjenjë shpirtërore dhe institucion social.

Neni 2

Jeta është udhëtim i kësaj bote për në botën tjetër. Për atë udhëtim nevojitet shoku me të cilin shkojmë rrugës e cila shpie në xhenet, e ai shokë është bashkëshortësia.

Neni 3

Lumturia dhe dobia janë bazë themelore në jetën bashkëshortore.

Neni 4

Bashkëshortësia është një detyrë që kërkon shumë punë, përkushtim dhe sakrificë.

Neni 5

Bashkëshortët janë mbulojë e njëri-tjetrit, plotësojnë njëri-tjetrin dhe ia lehtësojnë vështirësitë njëri-tjetrit.

Neni 6

Bashkëshortët i qëndrojnë besnik njëri-tjetrit, sillen mirë me njëri-tjetrin, janë të drejtë me njëri-tjetrin, jetojnë në dashuri, ndajnë dhembshurinë dhe marrin përgjegjësi.

Neni 7

Bashkëshortët kontribuojnë në mbarëvajtjen e familjes në bazë të aftësive dhe detyrave të tyre.

Neni 8

Bashkëshortët ruajnë dhe forcojnë marrëdhëniet në mesin e shoqërisë.

Neni 9

Bashkëshortët nuk i përhapin fshehtësitë e jetës private të njëri-tjetrit.

Neni 10

Bashkëshortët edukojnë fëmijët me përkushtim, vështirësi, lodhje dhe sakrificë.

Neni 11

Pas vdekjes së ndonjërit prej tyre ata e trashëgojnë njëri-tjetrin.

KAPITULLI I DYTË

BURRI

Neni 1

Burri përfaqëson bashkësinë e familjes, është udhëheqës dhe mbrojtës i saj.

Neni 2

Si udhëheqës dhe përgjegjës për familje, burrit i përket zgjedhja e vendosjes së shtëpisë e cila duhet të jetë e përshtatshme dhe që siguron liri dhe rehati.

Neni 3

Burri veprimet i realizon në bazë të librit të Allahut dhe të sunetit të të dërguarit të Allahut.

Neni 4

Angazhohet të mos ia lëndoje ndjenjat bashkëshortes, nuk i bën padrejtësi dhe nuk sillet me agresivitet, por gjithmonë kur ta takon e takon i gëzuar dhe i buzëqeshur.

Neni 5

Konsultohet me të (bashkëshorten), e respekton mendimin e saj, nuk nënçmon thëniet e saj, i tregon se çfarë dobie përfiton prej mendimit të saj.

Neni 6

Bashkëshorti këshillohet me bashkëshorten edhe pse nuk e ka të domosdoshme që mendimet e saj t'i realizoj.

Neni 7

Bashkëshorti mban sekrete të cilat duhet t'i dijë vetëm bashkëshortja dhe askush tjetër.

Neni 8

Bashkëshorti e bën traditë t'i dhuroj dhurata bashkëshortes në bazë të mundësive, kjo bën që të lëshoj rrezet e lumturisë.

Neni 9

E thërret me emër të cilin e pëlqen, me emër përkëdhelës, qoftë kur është e vetme, qoftë para familjes së tij apo familjes së saj.

Neni 10

Bashkëshorti e bën traditë që të përdor fjalë dhe mendime të cilat i pëlqen bashkëshortja dhe e tregon para tjerëve vlerën dhe respektin që ka për të.

Neni 11

Zgjedh kohë që të kaloj çaste të veçanta dhe vetëm me të, që t'i sjell lumturi asaj, dhe jo kur ajo është në gjumë apo e lodhur.

Neni 12

Cakton kohë që të shëtitet, ndonjëherë vetëm me të, ndonjëherë me të dhe fëmijët, ndonjëherë me të dhe familjarët e saj, ndonjëherë me të dhe familjarët tjerë.

Neni 13

Përcakton buxhet për të shpenzuar posaçërisht vetëm për të edhe nëse ajo nuk ka nevojë.

Neni 14

E falënderon dhe e lavdëron për punën që e bën, për sjelljen dhe për angazhimin e saj.

Neni 15

E lavdëron për gjërat të cilat ajo dëshiron të lavdërohet, për hijen e saj, rrobat e saj, dhe vazhdimisht e disponon dhe e gëzon.

Neni 16

Ai duhet ta edukoj fëtarisht, ta inkurajon atë të përmbushë detyrat e saja ndaj Allahut dhe e pengon atë nga sjelljet e palejueshme.

Neni 17

Mbron atë dhe reputacionin e saj nga çfarëdo lloj dëmi.

Neni 18

Ia lehtëson dhe nuk ia vështirëson punët, e përgëzon, nuk e nervozon, e toleron. Nuk e kritikon, sidomos para fëmijëve, para familjes së saj dhe të tjerëve.

Neni 19

Tregon dhembshuri kur bashkëshortja sëmuret dhe kur është në kohën e menstruacioneve dhe të shtatzënisë.

KAPITULLI I TRETË

GRUAJA

Neni 1

Gruaja përbën qelizën e parë të shoqërisë, ku reflekton gëzimin dhe lumturinë në familje.

Neni 2

Gruaja ka vlerë të posaçme dhe me përgjegjësi dhe rol të rëndësishëm në shoqëri.

Neni 3

Gruaja është e ndryshme nga burri, qoftë në krijim apo në cilësitë emocionale të saja.

Neni 4

Gruaja është shok jete i burrit, shkak prehjeje e qetësie, burim dashurie dhe dhembshurie.

Neni 5

Gruaja ruan virtytin e saj, ajo është respektuese, besnike, ruan nderin e familjes, pasurinë e familjes dhe mban sekretet e familjes.

Neni 6

Gruaja posedon pasuri personale. Ajo me pasurinë e saj vepron sipas dëshirës së saj dhe nuk e ka të domosdoshme t'i jep burrit të saj edhe nëse burri është nevojtar.

Neni 7

Gruaja ka kompetencë të plotë që ta shtojë pasurinë me tregti, ta dhurojë dhe ta japë me qira.

Neni 8

Gruaja është kujdestare e shtëpisë së burrit dhe e fëmijëve dhe përgjigjet për ta.

Neni 9

Gruaja mund të shpenzojë nga pasuria e burrit për vete dhe për fëmijët pa lejen dhe pa diturinë e burrit.

Neni 10

Gruaja i bindet burrit të saj por ajo bindje nuk përfshin mosbindje ndaj Allahut dhe të dërguarit të tij.

Neni 11

Gruaja është kujdestare dhe mbrojtëse e shtëpisë së burrit, ashtu siç është e ngarkuar të mbrojë pasurinë e familjes dhe fëmijët.

KAPITULLI I KATËRT

FËMIJËT ME PRINDËRIT

Neni 1

Fëmijët nuk adhurojnë tjetër pos Allahut dhe sillen në mënyrë bamirëse ndaj prindërve.

Neni 2

Fëmijët luten për babanë dhe nënën në fund të namazit, pavarësisht se a janë të gjallë apo të vdekur.

Neni 3

Fëmijët nuk duhet të kalojnë asnjë ditë e të mos interesohen se si po kalojnë prindërit.

Neni 4

Nëse njërin prej prindërve, ose që të dy, i ka kapur pleqëria pranë kujdesit të fëmijëve, nuk iu thonë atyre as of as nuk sillen vrazhdë ndaj tyre, po atyre u flasin me fjalë të mira.

Neni 5

Fëmijët i gëzojnë prindërit në mëngjes dhe në mbrëmje sepse me gëzimin e prindërve hapen dyert e xhenetit.

Neni 6

Fëmijët nuk i hidhërojnë prindërit e tyre gjatë tërë ditës, në mënyrë që në mbrëmje të mos u hapen dyert e xhehenemit.

Neni 7

Për shkak se nëna është më e ndjeshme dhe emocionale, fëmijët më së shumti e shoqërojnë nënën. Për nënën i shpenzojnë tri të katërtat e kohës ndërsa për babën një të katërtën.

Neni 8

Nëse fëmijët janë duke falur nafile dhe i thërret babai apo nëna, e ndërpresin namazin, për arsye se ai është sunet apo nafile, ndërsa përgjigjja ndaj prindërve të tyre është obligim.

Neni 9

Nëse babai apo nëna urdhërojnë fëmijët që ta kundërshtojnë Allahun, atëherë nuk duhet të dëgjohet krijesa (prindërit) në mëkat ndaj Krijuesit.

Neni 10

Nëse prindërit i urdhërojnë fëmijët që t'i përshkruajnë shok Zotit, gjë për të cilën dihet se fëmijët nuk kanë kurrfarë fakti, atëherë fëmijët nuk i respektojnë ata në këtë çështje, por në çështjet e jetës së kësaj bote ata prapë se prapë duhet të kenë mirëkuptim dhe të sillen mirë ndaj tyre.

Neni 11

Pas vdekjes së prindërve, fëmijët i trashëgojnë ata.

KAPITULLI I PESTË

PRINDËRIT ME FËMIJËT

Neni 1

Fëmijët janë dhuratë e Zotit, lule e familjes, lumturi e jetës edhe amanet i Krijuesit të krijesave.

Neni 2

Fëmijët janë fryt i trupit bashkëshortor dhe janë pjesa më e rëndësishme e shoqërisë.

Neni 3

Kujdesi ndaj fëmijës është obligim ndaj Allahut.

Neni 4

Fëmijët janë lulishte e prindërve dhe i familjes. Burim i ngrohtësisë dhe lumturisë, melodi e zërit familjar, qetësim i shpirtit, lumturi e jetës, lule dhe zbukurim i familjes.

Neni 5

Fëmijët janë qetësim i ngatërresave, qelës i zgjidhjes së problemeve ndër prindërore, ajri, uji i shëndetit të prindërve dhe zgjerimi i ngushtësisë së zemrës së tyre.

Neni 6

Kur lind fëmija, pas shtatë ditëve duhet t'i thirret ezani me qëllim që ta dëgjoj emrin e Krijuesit të tij.

Neni 7

Nëna i jep gjë fëmijës dy vite të plota.

Neni 8

Nëna mund ta ndërpres gjidhënien, nëse shëndeti i saj është në rrezik apo është shumë e dobët.

Neni 9

Nëse fëmija nuk ka nënë (i vdes), prindi e ka për obligim t'i sigurojë gjidhënien nga ndonjë grua tjetër me kompensim.

Neni 10

Gjithmonë me fëmijët sillen me mëshirë, dashuri dhe simpati, u buzëqeshin dhe u flasin ëmbël.

Neni 11

Shoqërohen dhe u japin siguri, ua respektojnë personalitetin, zhvillojnë aftësitë e tyre mbjellin sinqeritetin, mbajtjen e premtimit, kryerjen e amanetit. Nuk ia mësojnë gënjeshtren, përtacinë dhe frikën.

Neni 12

Prindërit nuk bëjnë dallime në mes fëmijëve. Çdo fëmijë ka specifikat e veta por me çdo fëmijë vepron si njësi në vete sepse vajzat nuk janë të njëjta me djemtë.

Neni 13

Prindërit veprojnë me fëmijët e tyre në bazë të moshës së tyre. Ndonjë fëmijë ka dëshirë të luaj. Ndonjë fëmijë më i rritur ka nevojë për respekt, biseda dhe konsultime. Ndonjë fëmijë tjetër ka nevojë për ledhatim. Ndonjë fëmijë tjetër ka nevojë për mjete financiare. Ndonjë fëmijë ka dëshirë për lavdërim dhe falënderim.

Neni 14

Stimulojnë veçoritë e fëmijëve. Angazhohen që të fitojnë besimin te fëmijët dhe të tregojnë veçoritë e tyre.

Neni 15

Emri luan rol të rëndësishëm në jetën e njeriut, por edhe në botën tjetër, për këtë arsye është e drejtë e fëmijës që ai të emërohet me emër të mirë.

Neni 16

Fëmijët edukohen që ta duan Allahun dhe të dërguarin e Tij.

Neni 17

Edukata e fëmijëve fillon prej prindërve. Ata në rend të parë ua mësojnë shehadetin, pastaj kushtet e Imanit, kushtet e Islamit dhe bamirësinë.

Neni 18

Fëmijëve u jepet kujdesi maksimal shëndetësor dhe mjekësor. Sunetija e ruan shëndetin dhe pastërtinë e fëmijës.

Neni 19

Prindërit duhet ta ushqejnë fëmijën, ta veshmbathin dhe ta pastrojnë deri sa të rritet.

Neni 20

Prindërit duhet ta ushqejnë fëmijën me ushqim hallall.

Neni 21

Fëmijët arsimohen në të gjitha shkencat: si ato fetare, shoqërore, ekonomike, ekzakte dhe çdo lëmi tjetër që i nevojitet atij për të fituar lumturi edhe në këtë botë edhe në botën tjetër.

Neni 22

Fëmija duhet të jetë i mbrojtur nga çdo gjë që mund t'i dëmtojë shëndetin, moralin ose të rrezikojë jetën a zhvillimin e tij normal. Prindi duhet t'i siguroj ushqim të mirë, veshmbathje të mirë, vendstrehim të mirë. Fëmija duhet të sigurohet nga çdo gjë që e dëmton qoftë fizikisht qoftë psikikisht.

Neni 23

Fëmijët mësohen të marrin gusul, të marrin abdest, t'i shkurtojn thonjtë, Të gjitha këto janë preventivë e fëmijës për shëndetin e tij.

Neni 24

Loja i ndihmon fëmijës në zhvillimin e trupit të tij. Argëtimi ka përparësi nga mësimi. Fëmijët kanë të drejtën për pushim, kohë të lirë, lojë dhe pjesëmarrje në aktivitete kulturore dhe artistike.

Neni 25

Pasi që fëmija të arrijë moshën e pjekurisë (qoftë mashkull apo femër), ka të drejtë në zgjedhjen e shokut të jetës dhe nuk lejohet që prindi ta detyroj djalin të martohet me vajzën të cilën nuk e pëlqen, ose në të kundërtën, ta detyroj vajzën të martohet me djalin që nuk e pëlqen.

Neni 26

Prindërit mund të intervenojnë vetëm atëherë kur ka ndonjë pengesë apo ndalesë sheriatike që e pengon apo e ndalon martesën, në të kundërtën jo.

Neni 27

Fëmijëve u sigurohet jeta e lumtur pa presione, pa dhunë, pa keqtrajtime dhe pa cenim. Nuk duhet që prindërit të përdorin dhunë. Keqtrajtimi dhe keqpërdorimi është i ndaluar.

Neni 28

Me rritjen e fëmijës fillon edhe përgatitja e tyre për të marrë përgjegjësi.

Neni 29

Nëse fëmija nuk vepron punë të mira, duhet të këshillohet të veproj punë të mira. Nëse vepron punë të këqija duhet të këshillohet të largohet nga punët e këqija.

Neni 30

Fëmijët kanë të drejtën e informimit, shprehjes së mendimit të tyre dhe të drejtën për t'u dëgjuar.

Neni 31

Kujdestar i fëmijës është baba, nëse ai mungon (vdes) e merr përsipër gjyshi. Nëse ai (gjyshi) mungon atëherë kujdesia kalon te vëllai i babit. Mbikëqyrja kalon në të njëjtën renditje sikurse tek trashëgimia.

Neni 32

Duhet tu mësojnë fëmijëve normat dhe vlerat bazë, të falënderojnë për ushqimin, të kuptojnë se çka është e pahijshme. Në familje fëmija mëson se si duhet të sillet brenda dhe jashtë saj.

Neni 33

Fëmija duke qenë në kontakt direkt me prindërit dhe anëtarët e tjerë të familjes, gradualisht socializohet.

Neni 34

Kur të rritet fëmija, prindi i thotë atij: “Të rrita, të edukova, kërkoj mbrojtje të mos vuash në botën tjetër”.

Neni 35

Nëse vdes burri dhe e ka lënë gruan shtatzënë, atëherë fëmijës i rezervohet trashëgimia dhe kur të rritet i dorëzohet në dorën e tij.

Neni 36

Pas vdekjes së prindit, fëmija lutet për të me qëllim që prindit t'i shkojnë shpërblime në botën tjetër.

Ky statut hyn në fuqi nga dita e martësës dhe me miratimin e saj nga familja dhe zbatohet nga dita e miratimit të saj.

Nënshkroi:

Baba: _____

Nëna: _____

Djali: _____

Vajza: _____